

ГОРОДНИЧОК Вячеслав

Олександрович

*курсант 114 групи факультету
забезпечення державної безпеки,*

*Київський інститут Національної гвардії
України*

Науковий керівник:

КОНДРАТЮК-АНТОНОВА Тетяна

Вячеславівна

*Київський інститут Національної гвардії
України,*

кандидат філософських наук, доцент

ФІЛОСОФСЬКЕ ОСМИСЛЕННЯ ПОНЯТТЯ «ДОБРОЧЕСНОСТІ» У ВІЙСЬКОВІЙ ОСВІТІ СЕКТОРУ БЕЗПЕКИ ТА ОБОРОНИ УКРАЇНИ

Тема даного дослідження пов'язана з філософським осмислення поняття «добročесності» в умовах реформування військової освіти у секторі безпеки та оборони України згідно програм НАТО з виховання добročесності. Метою даних програм є сприяння формуванню не лише військових фахівців, але й освічених, морально відповідальних лідерів, готових до викликів сучасного світу. Успішність цих програм залежить від їх інтеграції в загальну структуру військової освіти та культуру, а також від підтримки та особистого прикладу військового керівництва.

Філософський підхід до поняття «добročесності» сягає своїм корінням у роботи античних мислителів, таких як Аристотель, який вважав добročесність ключовим елементом для досягнення щасливого життя. Він визначав добročесність як «золоту середину» між двома крайнощами, акцентуючи увагу на розвитку характеру через практику та осмислене самовдосконалення.

У психології теорії добročесності зосереджуються на розвитку моральної ідентичності та саморегуляції. Важливою є роль особистого вибору та відповідальності у формуванні етичної поведінки. Емоційний інтелект, здатність співпереживати та розуміти етичні дилеми, також відіграють ключову роль у розвитку добročесності. Соціологічний аспект включає вивчення впливу соціального середовища, культури та інституцій на формування моральних норм та цінностей.

Сьогодні, в умовах проживання військового конфлікту, для нас все більш очевидним стає той факт, що глобальні загрози постійно еволюціонують, а важливість морального та етичного виховання військових кадрів стає невід'ємною складовою оборонної готовності. Організація Північноатлантичного договору (НАТО) визнає цю потребу і активно інтегрує програми добročесності у свої військові освітні структури. Ці програми мають

на меті не лише підвищення професійних стандартів, але й формування глибокого розуміння етичних принципів та відповідальності, що є критично важливими для військових лідерів.

Враховуючи глобальний характер НАТО, дані програми сприяють розвитку міжкультурного розуміння та поваги, які є фундаментальними для міжнародної військової співпраці. Новий імпульс розвитку цих програм був наданий з початком глобальної боротьби з тероризмом у XXI столітті. Військові конфлікти в Іраку, Афганістані та інших регіонах виявили необхідність глибшого розуміння міжкультурної динаміки та етичних дилем, з якими стикаються військовослужбовці.

Ефективність доброчесності виходить за рамки простої відповідності правилам чи нормам. Вона охоплює глибоке розуміння та внутрішнє прийняття моральних принципів, що стають основою для відповідальних та етичних рішень. Цей комплексний підхід до доброчесності сприяє формуванню інтегрованої, зрілої особистості, здатної діяти етично не лише під зовнішнім тиском чи очікуваннями, але й на основі глибокого внутрішнього переконання.

Практичний досвід ефективності програм доброчесності в країнах НАТО відображає як успіхи, так і виклики, з якими зіткнулися ці ініціативи. Одним із ключових аспектів успіху цих програм є їхня здатність адаптуватися до специфічних культурних та інституційних умов кожної країни. Наприклад, в деяких країнах акцент робиться на розвитку лідерських якостей та відповідальності, у той час як інші зосереджуються на міжнародному гуманітарному праві та повазі до цивільних осіб у конфліктних зонах. Іншим значним фактором, що впливає на ефективність цих програм, є їх інтеграція з існуючими військовими навчальними процесами.

Програми доброчесності, які реалізуються паралельно з тактичною та оперативною підготовкою, демонструють вищу ефективність, оскільки вони стають частиною загального професійного розвитку військовослужбовців. Практика показує, що одним з важливих елементів успіху цих програм є активне залучення військового керівництва та викладачів. Коли лідери відображають доброчесність у своїй поведінці та прийнятті рішень, це створює потужний приклад для підлеглих.

Впровадження та постійне вдосконалення програм доброчесності у військовій освіті сектору безпеки та оборони України є вирішальними для забезпечення високого рівня професійної компетентності та етичної поведінки військовослужбовців. Програми доброчесності у військовій освіті країн НАТО повинні стати для нас фундаментом щодо підготовки ефективних, відповідальних та морально освічених військових кадрів, готових відповідати на сучасні глобальні виклики та сприяти підтримці миру та стабільності у світі.

Список використаних джерел:

1. Зелений І. Реалізація принципу неперервності у контексті трансформації системи військової освіти. Засоби навчальної та науково-дослідної роботи, 2023, вип. 61 /URL / <https://journals.hnpu.edu.ua/index.php/sciencemeans/article/view/14556/> DOI: <https://doi.org/10.34142/2312-1548.2023.61.02>
2. Програма НАТО з виховання доброчесності /URL / <https://dduvs.edu.ua/2023/10/10/programa-nato/>
3. Стріха С. Трансформація системи військової освіти України на шляху до досягнення стандартів НАТО. Військова освіта, 2019 /URL / <https://znp-vo.nuou.org.ua>
4. Цевельов О. Формування політики професійної військової освіти в Україні в сучасних умовах. Військова освіта, 2021/URL / <https://znp-vo.nuou.org.ua>